

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

شماره: ۱۰۰/۶۵۶۶۳	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۰۸/۱۴	
موضوع: دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای	

براساس نظام فنی و اجرایی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷ هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران) و به استناد بند «ث» ماده ۳۰ آیین نامه اجرائی نظام مستندسازی و اطلاع رسانی مناقصات (مصوبه شماره ۱۰۸۹۷۲/ت/۳۲۹۶ هـ مورخ ۱۳۸۵/۹/۵ هیأت محترم وزیران)، به پیوست «دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای» به منظور اعمال رویه واحد، زمینه‌سازی بسط و گسترش رقابت صحیح‌تر، اجرای بندهای «الف» و «ز» ماده (۲) قانون برگزاری مناقصات و همچنین پایش و بررسی پیشنهادهای قیمت پیمانکاران، در ارتباط با ماده (۲۰) قانون برگزاری مناقصات، در شش صفحه دستورالعمل و سه صفحه پیوست آن، برای مناقصات حوزه کارهای پیمانکاری ابلاغ می‌شود.

این دستورالعمل در اسناد مناقصه درج و منتشر می‌شود. عدم استفاده از این دستورالعمل در محدوده کاربرد این بخشنامه، صرفاً مشروط به استفاده از دستورالعمل جایگزین است که تناسب بیشتری با وضعیت دستگاه مناقصه‌گزار و موضوع مناقصه داشته و پیش از آن به تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور رسیده باشد.

با ابلاغ این بخشنامه، بخشنامه شماره ۱۰۰/۸۷۰۰۳ مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۶ لغو می‌شود.

بهرروز مرادی

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله ای و دو مرحله ای	صفحه ۱ از ۶
بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۵۶۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۴	
۱- کلیات ۱-۱. این دستورالعمل برای تعیین دامنه قیمت های پیشنهادی متناسب در ارتباط با بندهای «الف» و «ز» ماده (۲) قانون برگزاری مناقصات تهیه شده است. ۲- محدوده کاربرد ۱-۲. این دستورالعمل در مناقصات یک مرحله ای و دو مرحله ای با برآورد^۱ بیش از ۱۰ برابر نصاب معاملات متوسط، برای ارزیابی مالی قیمت های پیشنهادی در کارهای پیمانکاری حوزه نظام فنی اجرائی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷ هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، استفاده می شود. استفاده از این دستورالعمل در سایر مناقصه ها (در صورت عدم وجود دستورالعمل در آن حوزه) به تشخیص دستگاه مناقصه گزار است. ۳- تعاریف ۱-۳. مناسب ترین قیمت پیشنهادی: پیشنهادی است که در آن سه عامل قیمت، کیفیت و زمان به صورت توأم و در حالت بهینه در نظر گرفته شده باشد، به نحوی که آن پیشنهاد حداقل الزامات هر یک از سه مولفه را به صورت منفرد و سرجمع محقق کند. ۲-۳. دامنه قیمت های متناسب: محدوده ای از قیمت های پیشنهادی مناقصه گران است که در آن، مناقصه گر با قیمت پیشنهادی ارائه شده، ضمن عدم تحمیل هزینه غیرمتعارف بر دستگاه مناقصه گزار، با تامین حداقل الزامات کیفیت، زمان و هزینه، توانایی انجام موضوع مناقصه را داشته باشد. ۳-۳. برآورد اجرای کار (P_b): مبلغی است که توسط دستگاه مناقصه گزار براساس دستورالعمل های مربوط تهیه می شود و در صورت مصلحت در قالب اسناد مناقصه در اختیار مناقصه گران قرار می گیرد. در مواردی که فهرست بهای پایه وجود دارد، برآورد طبق فهرست یاد شده انجام می شود.	

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

صفحه ۲ از ۶

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای

بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۵۶۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۴

۳-۴. برآورد به هنگام (P_0): مبلغ به روز شده اجرای کار با لحاظ عوامل موثری مانند هزینه‌های بالاسری و تغییرات قیمت از زمان مبنای برآورد اجرای کار تا زمان ارائه پیشنهاد پیمانکار (در قراردادهای مشمول تعدیل) می‌باشد که توسط دستگاه مناقصه‌گزار به روش زیر حساب می‌شود:

$$P_0 = P_b \times \alpha \times \beta \times \gamma$$

که در آن α و β و γ به شرح زیر تعیین می‌شود:

α برابر است با هزینه‌های بالاسری پروژه و در صورتی که در برآورد اجرای کار هزینه‌های بالاسری لحاظ شده باشد مقدار آن برابر ۱ و در غیر اینصورت ۱/۳۰ برای آن منظور می‌شود.

β ضریب بهنگام سازی تا زمان ارائه پیشنهاد قیمت بوده و برابر است با:

$$\beta = \frac{1}{I_4} \times [(I_1 + I_2 + I_3) / 3 + (I_1 - I_3) / 2 + 0.5 \times (I_1 - I_3) \times T_1]$$

که در آن:

I_1 : آخرین شاخص تعدیل رشته‌ای ابلاغ شده

I_2 : شاخص تعدیل رشته‌ای ابلاغ شده یک سال قبل از دوره مربوط به شاخص I_1

I_3 : شاخص تعدیل رشته‌ای ابلاغ شده دو سال قبل از دوره مربوط به شاخص I_1

I_4 : شاخص تعدیل رشته‌ای فهرست بهای مبنای برآورد اجرای کار

T_1 : مدت زمان ما بین آخرین روز شاخص مبنای فهرست بهای مبنای برآورد تا آخرین روز پیشنهاد قیمت

پیمانکار بر حسب سال

γ ضریب پیش‌بینی تغییر قیمت در دوره انجام کار و برای قراردادهای فاقد تعدیل است لذا اگر پرداخت هزینه تعدیل در اسناد مناقصه اعلام شود مقدار آن ۱ منظور می‌شود. برای کارهای فاقد تعدیل مقدار آن براساس پیش‌بینی تغییرات قیمت از تاریخ برگزاری مناقصه تا مرکز ثقل دوره انجام کار موضوع مناقصه، توسط دستگاه برآورد کننده تعیین می‌شود. برای تعیین مقدار γ از رابطه زیر نیز می‌توان استفاده کرد:

$$\gamma = \frac{1}{I_4} \times [(I_1 + I_2 + I_3) / 3 + (I_1 - I_3) / 2 + 0.5 \times (I_1 - I_3) \times (T_1 + 0.5 \times T_2)] \times \frac{1}{\beta}$$

برای تعیین I_1 و I_2 و I_3 و I_4 و β مطابق آنچه که قبلاً توضیح داده شده، عمل می‌شود.

T_2 برابر است با مدت زمان اعلام شده برای انجام کار، بر حسب سال

تبصره ۱: اگر در برآورد اجرای کار، از چندین رشته فهرست بها، استفاده شده باشد، برآورد به هنگام اجرای کار از حاصل جمع برآورد به هنگام هر رشته به دست می‌آید.

تبصره ۲: برآورد به هنگام اجرای کار که توسط دستگاه اجرایی تعیین شده است قبل از بازگشایی پاکت‌های مالی، اعلام می‌شود.

۳-۵. میزان اهمیت مناقصه: تابع برآورد اجرای کار، حساسیت و پیچیدگی پروژه، ارتباط آن با پروژه‌های دیگر و نیز خسارت ناشی از نرسیدن به اهداف پروژه در زمان پیش بینی شده برای شروع و دوره بهره‌برداری است که توسط دستگاه مناقصه‌گزار تعیین و در اسناد مناقصه اعلام می‌شود.

در غیر اینصورت با توجه به محدوده‌های زیر میزان اهمیت مناقصه تعیین می‌شود:

۳-۵-۱. مناقصه با اهمیت متوسط: مناقصه‌های با مبلغ برآورد (P_b) تا یکصد برابر سقف نصاب معاملات متوسط

۳-۵-۲. مناقصه با اهمیت زیاد: مناقصه‌های با مبلغ برآورد (P_b) از یکصد تا هزار برابر سقف نصاب معاملات متوسط به بالا

۳-۵-۳. مناقصه با اهمیت بسیار زیاد: مناقصه‌های با مبلغ برآورد (P_b) از هزار برابر سقف نصاب معاملات متوسط به بالا

۳-۶. ضریب مناقصه (t): تابع اهمیت مناقصه و تعداد پیشنهاد قیمت ارائه شده و به شرح جدول شماره یک است که توسط کمیسیون مناقصه به مناقصه‌گران اعلام می‌شود.

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

صفحه ۴ از ۶

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای

بخشنامه شماره ۶۵۶۶۳/۱۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۴

جدول شماره یک- تعیین ضریب مناقصه (t)

میزان اهمیت مناقصه			تعداد پیشنهاد دهندگان (n-1)
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	
۰/۹	۱/۰	۱/۱	۶-۳
۱/۱	۱/۲	۱/۳	۱۰-۷
۱/۳	۱/۴	۱/۵	بالای ۱۰

۴- محاسبه ضرایب مورد نیاز برای تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی مناقصه‌گران:

۴-۱. برآورد به هنگام اجرای کار به عنوان یک قیمت فرضی پیشنهادی در محاسبات وارد می‌شود. اگر تعداد پیشنهادها (به غیر از برآورد دستگاه مناقصه‌گزار) کمتر از ۳ مورد باشد، ارزیابی مالی براساس ماده ۲۰ قانون مناقصات انجام می‌شود.

۴-۲. شاخص مالی مناقصه‌گران: (X_i) شاخص مالی تمام شرکت کنندگان در مناقصه و برآورد به هنگام اجرای کار (P_0) بر حسب قیمت پیشنهادی با رابطه زیر محاسبه می‌شود

$$X_i = \frac{P_i}{P_0} \times 100 \quad i = 1, 2, \dots, n$$

که در آن:

X_i : شاخص مالی مناقصه‌گر i ام؛ (شاخص مالی مربوط به برآورد به هنگام اجرای کار به عنوان یک پیشنهاد دهنده فرضی برابر ۱۰۰ خواهد بود)

P_i : قیمت پیشنهادی مناقصه‌گر i ام؛

P_0 : برآورد به هنگام اجرای کار؛

$n-1$: برابر است با تعداد مناقصه‌گرانی که پس از ارزیابی شکلی، قیمت پیشنهادی آن‌ها مورد تأیید شکلی

کمیسیون مناقصه قرار گرفته؛

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

صفحه ۵ از ۶

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله ای و دومرحله ای

بخشنامه شماره ۶۵۶۶۳/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۴

تبصره: در صورتی که قبل از گشودن پاکت های قیمت، برآورد به هنگام اجرای کار توسط کمیسیون مناقصه به مناقصه گران اعلام نشده باشد، شاخص های مالی براساس رابطه زیر محاسبه می شود:

$$X_i = \frac{(n-1) \times P_i}{\sum_{j=1}^{n-1} P_j} \times 100 \quad i = 1, 2, \dots, n-1$$

۳-۴. تعیین میانگین و انحراف معیار شاخص های مالی:

میانگین و انحراف معیار شاخص مالی مناقصه گران بند ۴-۱ به روش زیر حساب می شود

$$m = \frac{\sum X_i}{n} \quad i = 1, 2, \dots, n$$

$$s = \sqrt{\frac{\sum (X_i - m)^2}{n}} \quad i = 1, 2, \dots, n$$

که در آن:

m : میانگین شاخص مالی تمام پیشنهادها (از جمله برآورد به هنگام اجرای کار)

s : انحراف معیار شاخص مالی تمام پیشنهادها (از جمله برآورد به هنگام اجرای کار)

۵. تعیین دامنه قیمت های متناسب (توسط کمیسیون مناقصه):

۵-۱-۱. اگر $m \leq 115$ باشد، در این صورت مناقصه گرانی که دارای شاخص مالی بزرگتر از $B = 1.25m$ باشند

(در صورت وجود) به عنوان قیمت غیرمتعارف (فاقد توجیه مالی) حذف می شوند.

۵-۱-۲. اگر $m > 115$ باشد، در این صورت مناقصه گرانی که دارای شاخص مالی بزرگتر از $B = 1.15m$ باشند

(در صورت وجود) به عنوان قیمت غیرمتعارف (فاقد توجیه مالی) حذف می شوند.

۵-۲. برای شاخص های مالی مساوی یا کوچکتر از B مقادیر میانگین و انحراف معیار مجدداً محاسبه شده و

به ترتیب m' و s' نامیده می شوند. (در صورت عدم حذف هیچ یک از مناقصه گران $m' = m$ و $s' = s$ خواهد

بود)

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

صفحه ۶ از ۶

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای

بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۵۶۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۱۴

۳-۵. پیشنهاد قیمتهایی که شاخص‌های مالی مربوط به آنها در محدوده $C1 = m' - t.s'$ و $C2 = m' + t.s'$

(یا برابر با آنها) قرار گرفته باشند دامنه قیمت‌های متناسب قابل ارزیابی مالی خواهد بود.

تبصره - پیشنهاد قیمت مربوط به شاخص مالی کمتر از $C1$ که تفاضل آن با کمترین قیمت پیشنهاد شده واقع در محدوده $C1$ تا $C2$ ، کمتر از نصف مبلغ تضمین شرکت در مناقصه باشد نیز در دامنه فوق محسوب شده و حذف نمی‌شود.

تبصره: در مناقصات دو مرحله‌ای ابتدا این دستورالعمل اجرا و پیشنهادهای مالی غیرقابل قبول حذف شده و سپس نمرات تراز شده محاسبه می‌شود.

۶- کمیسیون مناقصه از بین قیمت‌های متناسب قابل ارزیابی مالی بدست آمده از بند ۵ براساس سایر مقررات و قوانین از جمله ماده ۲۰ قانون برگزاری مناقصات و بخشنامه شماره ۱۰۲/۵۴۵۳-۵۴/۴۹۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۹/۹، برندگان اول و دوم (موضوع بند هـ ماده ۶ قانون برگزاری مناقصات) را تعیین می‌کند.

مناقصه ای با مبلغ برآورد اجرای کار ۴۳۷۰۰ میلیون ریال براساس فهرست بهای پایه راه، باند فرودگاه و زیرسازی راه آهن سال ۱۳۸۸ و با پیشنهاد قیمتهای مطابق جدول زیر برگزار شده است. مدت اجرای کار ۲ سال، مناقصه فاقد تعدیل و آخرین روز پیشنهاد قیمت ۱۳۹۰/۱۲/۱۵ اعلام شده است با توجه به حد نصاب معاملات متوسط برابر ۵۵۰ میلیون ریال در زمان برگزاری مناقصه ، دامنه قیمتهای متناسب پیشنهادی به شرح زیر محاسبه میشود :

رشته موضوع مناقصه	راه و ترابری
تعداد شرکت کننده	5
برآورد اجرای کار (P_0)	43,700
هزینه های بالاسری α	1.3
شاخص مبنای پیمان 1390/3	ابلاغ نشده
شاخص مبنای فهرست بها I_4	216.8
I_1	292.4
I_2	229.4
I_3	216.8
T_1	سال 1.96
T_2	سال 2
محاسبه β	1.65
محاسبه γ	1.11
محاسبه برآورد به هنگام (P_0)	104,048
ضریب مناقصه (t)	1.1

محاسبه میانگین m	105.40
محاسبه انحراف معیار s	18.79

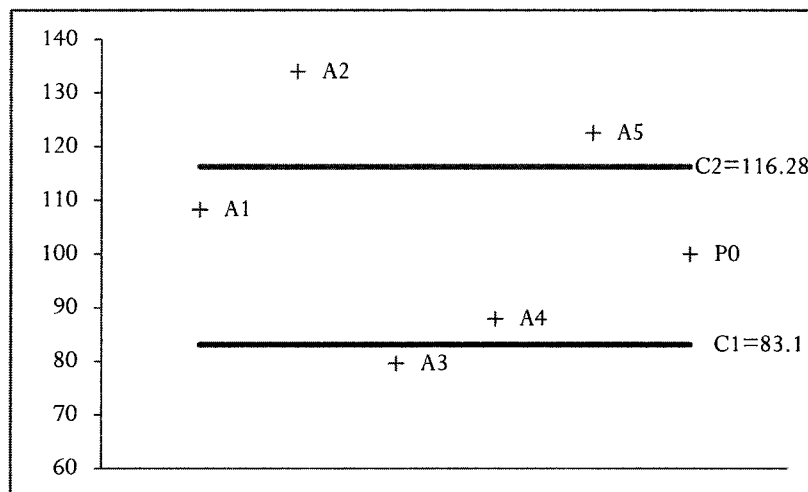
$m \leq 115$	$B = 1.25m$	B	131.76
$m > 115$	$B = 1.15m$		

محاسبه میانگین m'	99.69
محاسبه انحراف معیار s'	15.08

C1	83.10
C2	116.28

پیشنهاد قیمت های واقع در دامنه قیمتهای متناسب : A1 , A4
--

نام مناقصه گر A_i	مبلغ پیشنهادی P_i	شاخص مالی مناقصه گران (X_i)
A1	112,700	108.32
A2	139,420	134.00
A3	82,830	79.61
A4	91,533	87.97
A5	127,500	122.54
P_0	104,048	100.00

* تمامی مبالغ به میلیون ریال است

** تا سه روز مانده به زمان تحویل پیشنهادات شاخصهای تعدیل ابلاغ نشده است

دستورالعمل تعیین دامنه قیمتهای متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله ای و دو مرحله ای

پیوست بخشنامه شماره

۱۳۹۱/۰۸/۱۴ مورخ ۱۰/۶۵۶۶۳

مثال دوم :

مناقصه ای با مبلغ برآورد اجرای کار ۱۵۵۰۰۰ میلیون ریال براساس فهرست بهای پایه آبیاری و زهکشی سال ۱۳۸۸ و با پیشنهاد قیمتهای مطابق جدول زیر برگزار شده است. مدت اجرای کار ۲ سال، مناقصه فاقد تعدیل و آخرین روز پیشنهاد قیمت ۱۳۸۹/۳/۷ اعلام شده است با توجه به حد نصاب معاملات متوسط برابر ۴۴۰ میلیون ریال در زمان برگزاری مناقصه ، دامنه قیمتهای متناسب پیشنهادی به شرح زیر محاسبه میشود :

رشته موضوع مناقصه	آبیاری و زهکشی
تعداد شرکت کننده (n)	10
برآورد اجرای کار (P_b)	155,000 *
هزینه های بالاسری α	1.3
شاخص مبنای پیمان	1388/4
شاخص مبنای فهرست بها I_4	1387/4
I_1	242.5
I_2	242.7
I_3	194.7
T_1	سال 1.189
T_2	سال 2
محاسبه β	1.21
محاسبه γ	1.08
محاسبه برآورد به هنگام (P_0)	263,320
ضریب مناقصه (t)	1.2

محاسبه میانگین m	102.94
محاسبه انحراف معیار s	18.00

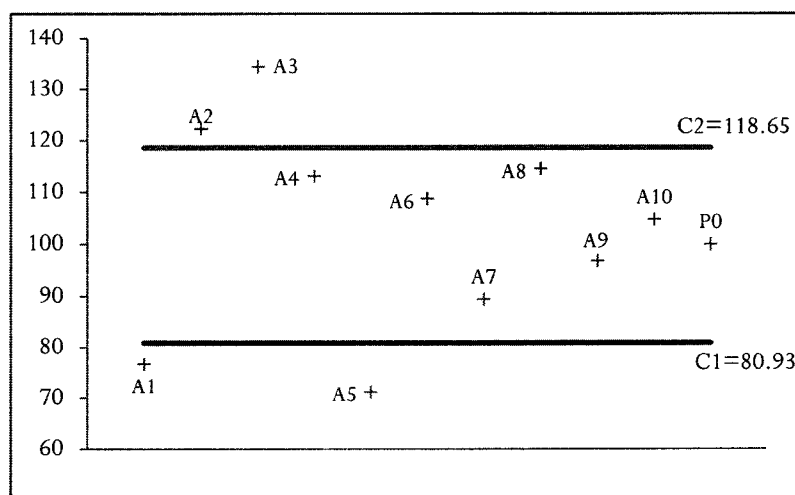
$m \leq 115$	$B = 1.25m$	B	128.68
$m > 115$	$B = 1.15m$		

محاسبه میانگین m'	99.79
محاسبه انحراف معیار s'	15.72

$C1$	80.93
$C2$	118.65

پیشنهاد قیمت های واقع در دامنه قیمتهای متناسب :
A4 , A6 , A7 , A8 , A9 , A10

نام مناقصه گر A_i	مبلغ پیشنهادی P_i	شاخص مالی مناقصه گران (X_i)
A1	202,100	76.75
A2	322,000	122.28
A3	354,000	134.44
A4	298,000	113.17
A5	187,560	71.23
A6	286,400	108.77
A7	235600	89.47
A8	301700	114.58
A9	255000	96.84
A10	276000	104.82
P_0	263,320	100.00

* تمامی مبالغ به میلیون ریال است

** تا سه روز مانده به زمان تحویل پیشنهادات شاخصهای تعدیل ابلاغ نشده است

دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله ای و دو مرحله ای

پیوست بخشنامه شماره

۱۳۹۱/۰۸/۱۴ مورخ ۱۰۰/۶۵۶۶۳

مثال سوم :

مناقصه ای با مبلغ برآورد اجرای کار ۱۲۹۰۰۰ میلیون ریال براساس فهرست بهای پایه راه، باند فرودگاه و زیرسازی راه آهن سال ۱۳۸۷ و با پیشنهاد قیمت‌های مطابق جدول زیر برگزار شده است. مدت اجرای کار ۱۸ ماه، پیمان مشمول تعدیل و آخرین روز پیشنهاد قیمت ۱۳۸۸/۵/۲۰ اعلام شده است با توجه به حد نصاب معاملات متوسط برابر ۴۴۰ میلیون ریال در زمان برگزاری مناقصه ، دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی به شرح زیر محاسبه میشود :

رشته موضوع مناقصه	راه و باند
تعداد شرکت کننده (n)	7
برآورد اجرای کار (P_b)	129,000 *
هزینه های بالاسری α	1
شاخص مبنای پیمان	1388/3
شاخص مبنای فهرست بها I_4	1386/4
I_1	1386/3
I_2	1385/3
I_3	1384/3
T_1	0.395 سال
T_2	1.5 سال
محاسبه β	1.12
محاسبه γ	1
محاسبه برآورد به هنگام (P_0)	144,452
ضریب مناقصه (t)	1.2

محاسبه میانگین m	118.73
محاسبه انحراف معیار s	14.53

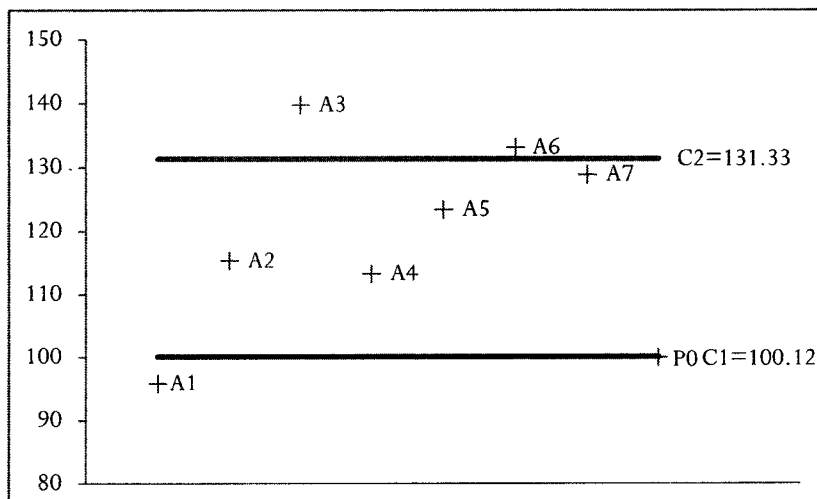
$m \leq 115$	$B = 1.25m$	B	136.54
$m > 115$	$B = 1.15m$		

محاسبه میانگین m'	115.73
محاسبه انحراف معیار s'	13.00

$C1$	100.12
$C2$	131.33

پیشنهاد قیمت های واقع در دامنه قیمت‌های متناسب : A2 , A4 , A5 , A7

نام مناقصه گر A_i	مبلغ پیشنهادی P_i	شاخص مالی مناقصه گران (X_i)
A1	138,500	95.88
A2	166,700	115.40
A3	201,900	139.77
A4	163,700	113.32
A5	178,300	123.43
A6	192,350	133.16
A7	186,200	128.90
P_0	144,452	100.00

* تمامی مبالغ به میلیون ریال است

** تا سه روز مانده به زمان تحویل پیشنهادات شاخصهای تعدیل ابلاغ نشده است